

Til § 19.

Den i nærværende Paragraf indfatte Bestemmelse, der er i Overensstemmelse med, hvad der er gældende Regel efter flere andre Lønningslove, behøver formentlig ikke nærmere Motivering.

Til § 20.

Der forefindes som bekendt i Landet enkelte Byer, som, uagtet de høre til Landkommuner, dog med Hensyn til Størrelse og Forhold i det hele have en vis købstadliggende Karakter, og hvis Skoler derfor ogsaa naturligt burde være undergivne de for Købstadskoler gældende Bestemmelser. Hertil er der i den foreliggende Paragraf aabnet Udgang, idet man dog har forment at burde overlade det til vedkommende Kommunalbestyrelse selv at afgøre, om den paagældende Endring skal finde Sted.

Til § 21.

Til Grund for den her foreslaede Bestemmelse ligger den Betragtning, at der under Behandlingen i Skolekommissionen af Sager vedrørende Undervisningen i Skolerne som Regel vil kunne ydes Kommissionen en sagtyndig og derfor betydningsfuld Hjælp af den paagældende Skoles Forst eller Læreren eller i en Købstad af Overlæreren, idet der gives ham Lejlighed til mundtlig eller skriftlig at udtale sig om de enkelte foreliggende Spørgsmaal. Man har fundet saa meget mere Anledning til at foreslaa en saadan Ordning, som Gennemførelsen af de ved Lov af 30te Marts 1894 fastsatte Bestemmelser om Læreruddannelsen ikke blot i væsentlig Grad ville virke højnende paa Lærerstandens almindelige Dannelsesstrin, men tillige ville medføre, at den enkelte Lærer vil kunne møde med en større Indsigt i Undervisningsspørgsmaal end hidtil.

Til §§ 22 og 23.

Som det vil erindres, blev der i 1855 oprettet en Post som Overdirektør for Borger- og Almueftolevæsenet, hvilket Embede dog allerede i 1866 nedlagdes og ikke er blevet oprettet siden. Det Virksomhedsområde, der var overdraget denne Embedsmand, var for saa vidt mere omfattende end det, der tænkes underlagt den her foreslaaede Undervisningsinspektør, som den tidligere Overdirektør tillige bestodte Stillingen som Chef for Ministeriets 3die Departement og saaledes i langt videre Omfang var medvirkende ved den hele Administration af Borger- og Almueftolevæsenet.

Undervisningsinspektørens væsentligste Opgave skal være at yde Ministeriet sagtynd-

dig Bistand og Raad ved Behandlingen af mere almindelige Undervisningsspørgsmaal, og dette navnlig paa en mere indgaaende Maade, end det har kunnet opnaas ved Hjælp af den mindre Bevilling (800 Kr.), som hidtil paa de aarlige Finanslove har staaet til Ministeriets Disposition til dermed at honorere en Konsulent. Ved de af Regeringen i Rigsdagsamlingen 1877—78, 79—80 og 84—85 fremsatte Lovforslag er der ligeledes blevet gjort Forsøg paa at staffe Ministeriet den nævnte Bistand, dog nærmest under den i 1855 valgte Form, og Erfaringen gennem de senere Aar har ogsaa vist, at en saadan Raadgiver vanskeligt vil kunne undværes, naar ikke Sagernes Behandling skal lide derunder. Man har hidtil forinden Afgørelsen af større Sager af den paagældende Art indhentet Erklæringer fra Landets Biskopper og nogle Skoledirektioner, hvorved man vel altid har opnaaet en indgaaende og alsidig Behandling af Sagen, ligesom denne Fremgangsmaade ogsaa i Fremtiden bør følges ved visse Sagers Afgørelser, men det vil ikke kunne nægtes, at det for mange Forholds Vedkommende ad denne Vej sættes et større Apparat i Bevægelse og benyttes en mere tidsspildende Fremgangsmaade end ønskeligt, og herved føres man naturligt til at begrænse Benyttelsen af den saa meget som muligt. Ved at Ministeriet i Fremtiden vil kunne opnaa fyldestgørende Oplysninger og Vejledning hos en enkelt Mand, der maa forudsættes at være i Besiddelse af grundigt Kendskab til samtlige Skoleforhold og et tilstrækkeligt Blik for de Foranstaltninger, som paa de forskellige Omraader ville være at træffe, vil meget være vundet for Borger- og Almueftolevæsenets Forvaltning og videre Udvikling.

En nødvendig Konsekvens af Undervisningsinspektørens Stilling i det hele og en Betingelse for, at han kan være i et stadigt og virksomt Forhold til de Emner, hvorm hans Raad begæres, vil det være, at han gør sig bekendt med Skolevæsenets Tilstand i de forskellige Dele af Landet. Noget mere i det enkelte gaaende Tilsynspligt vil der selvfølgelig ikke kunne være Tale om, og det har heller ikke været Tanken med Oprettelsen af det heromhandlede Embede paa noget Omraade at begrænse den Biskopperne og Skoledirektionerne nu paahvilende Tilsynsvirksomhed.

Som det vil ses, har man anset det for heldigt, at der gives Udgang til Fællesforhandling mellem Undervisningsinspektøren og Repræsentanter for Skoleradsforeningerne, ved hvilke Forhold af almindelig Betydning for Skolen kunne forhandles og Indstillinger